

Europos Pulsas

Jungiant bendruomenes, stiprinant Europą

Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga

Nr. 46

2025 m. rugsėjis

KAS YRA REGIOSTARS?

Ar kada susimąstėte, iš kur ateina pinigai tiems gražiems projektams, kuriuos matome mūsų miestuose ir miesteliuose – naujiems parkams, atnaujintiems mokykloms, ligoninėms ar kultūros renginiams?

Dalis jų atkeliauja iš Europos Sąjungos fondų, o vienas ypatingas apdovanojimas – REGIOSTARS – kasmet parodo pačius gražiausius ir sėkmingiausius tokių projektų pavyzdžius.

Nuo 2008 metų šis apdovanojimas tapo tarsi kokybės ženklu: jeigu projektas yra REGIOSTARS finalininkas ar laimėtojas, tai reiškia, kad jis tikrai naudingas žmonėms ir gali būti pavyzdžiu kitiems miestams visoje Europoje.

Kodėl šie apdovanojimai svarbūs?

REGIOSTARS padeda parodyti, kad pinigai iš Briuselio nėra tik skaičiai lentelėse. Jie sugrįžta į mūsų kasdienybę – į darbą, sveikatos priežiūrą, švietimą, susisiekimą.

Projektai varžosi penkiose srityse:

1. Išmintinga Europa – naujovės, technologijos, darbo vietos.
2. Žalioji Europa – gamtos saugojimas, švaresnė aplinka.
3. Jungianti Europa – geresni keliai, traukiniai, autobusai.
4. Sociali Europa – pagalba žmonėms, kurie ieško darbo ar nori mokytis.
5. Europa arčiau žmonių – miestelių atgaivinimas, bendruomenių stiprinimas.

Trumpai tariant – čia kalbama apie viską, kas daro gyvenimą paprastesnį ir patogesnį.

Iš kur tie pinigai?

Tam naudojami trys pagrindiniai Europos fondai:

- Europos regioninės plėtros fondas – iš jo statomi keliai, tvarkoma infrastruktūra, remiamos naujovės.
- Europos socialinis fondas Plius – jis padeda žmonėms rasti darbą, persikvalifikuoti, mokytis.
- Sanglaudos fondas – skirtas šalims, kurioms reikia daugiau pagalbos, kad pasivytų turtingesnius regionus.

Tad, kai matome naują tiltą ar sutvarkytą ligoninę, dažnai už jų stovi būtent šie fondai.

Kaip renkami geriausi projektai?

Kiekvienais metais projektai iš visos Europos teikia paraišką. Speciali komisija išrenka finalininkus, o vėliau vyksta ir visuomenės balsavimas. Tai reiškia, kad paprasti žmonės taip pat gali pasakyti savo nuomonę – kuris projektas jiems atrodo prasmingiausias.

Laimėtojai paskelbiami rudenį, per didelį renginį, kuriame susirenka regionų ir miestų atstovai iš visos Europos.

Lietuva tarp finalininkų: du projektai, kurie keičia žmonių kasdienybę

Nors Lietuva 2025 metais REGIOSTARS apdovanojimų nelaimėjo, tačiau mūsų šalis

gali didžiuotis – net du projektai pateko tarp geriausių 25 Europoje. Ir svarbiausia – jie labai praktiški, artimi žmonėms.

„Prisijungusi Lietuva“ – kad skaitmeninis pasaulis būtų prieinamas visiems

Ar pamenate laikus, kai daugybė žmonių – ypač vyresnio amžiaus – sakydavo: „Aš nemoku naudotis internetu, tai ne man“? Šis projektas buvo sukurtas būtent tam, kad padėtų visiems išmokti saugiai ir

Projekto dėka sukurtos specialios sistemos ELVIS, atsirado galimybė klausytis knygų garsiniu formatu ar naudotis tekstais, pritaikytais pagal poreikius. Projekto metu buvo paruošta net apie 700 naujų leidinių, prieinamų šiems skaitytojams.

Išvaizduokite, kiek daug žmonių, kurie iki tol buvo atskirti nuo literatūros, pagaliau gali mėgautis knygomis, sužinoti naujienas ar tiesiog praturtinti savo kasdienybę. Tai nėra tik technologija – tai yra lygiai tokia pati teisė į kultūrą ir žinias, kaip ir visiems kitiems.

poliklinikos, sutvarkyti parkai, naujos kultūros erdvės ir pagalba jaunimui ar vyresnio amžiaus žmonėms.

Kaip balsuoti?

1. Reikia nueiti į oficialią REGIOSTARS svetainę: ec.europa.eu/regional_policy/projects/regio-stars-awards_en.

2. Ten rasite visus 25 finalininkus, tarp jų – ir du projektus iš Lietuvos:

- o „Prisijungusi Lietuva“ (padėjęs daugiau nei 500 000 žmonių išmokti naudotis internetu),
- o „MoBiLait“ (atidarantis knygų pasaulį žmonėms su regėjimo sutrikimais).

Nuotrauka https://ec.europa.eu/regional_policy/projects/regio-stars-awards_en

paprastai naudotis skaitmeninėmis technologijomis.

Projektas „Prisijungusi Lietuva“ (angl. Connected Lithuania) pasiekė daugiau nei 500 tūkstančių žmonių visoje šalyje. Mokymuose bibliotekose ir bendruomenių centruose žmonės galėjo išmokti:

- kaip naudotis elektroniniu parašu,
- kaip tvarkyti reikalus internetu (pvz., pas gydytoją užsiregistruoti ar pensiją pasitikrinti),
- kaip saugiai elgtis internete, kad nepakliūtum į sukčių pinkles.

Šis projektas padėjo daugeliui įgyti drąsos ir pasitikėjimo. Ypač tiems, kurie manė, jog „kompiuteriai ne jiems“. Todėl jis ir pateko tarp geriausių Europos projektų – nes padarė realų poveikį kasdieniam žmonių gyvenimui.

„MoBiLait“ – knygos tiems, kurie negali skaityti įprastai

Kitas Lietuvos finalininkas – „MoBiLait“. Šis projektas skirtas žmonėms, kurie dėl regėjimo sutrikimų ar kitų negali negali skaityti įprastų knygų.

Kodėl tai svarbu mums visiems?

Šie du projektai rodo, kad Europos Sąjungos pinigai tikrai grįžta į mūsų gyvenimus. Jie nėra skirti tik dideliems keliams ar tiltams – jie paliečia kiekvieną žmogų:

- vieniems padeda išmokti naudotis kompiuteriu ir internetu,
- kitiems – atrasti knygų pasaulį, kuris anksčiau buvo užvertas.

Būtent tokie projektai ir tampa REGIOSTARS finalininkais, nes jie sukuria didžiausią vertę paprastiems žmonėms.

O kodėl tai svarbu mums, Lietuvoje?

Lietuva taip pat dalyvauja šiame procese – mūsų projektai gali tapti finalininkais ar net laimėtojais. Tai reiškia, kad Europos pinigai pasiekia mūsų miestus ir miestelius, o darbai, kuriuos matome aplinkui, yra pastebimi ir įvertinami visoje Europoje.

Tai puikus priminimas, kad Europa – tai ne tik politika ar tolimi sprendimai, bet ir mūsų kasdienybė: arčiau esančios

3. Pasirinkite projektą, kuris jums atrodo svarbiausias, ir paspauskite mygtuką „Vote“ (Balsuoti).

Kada balsuoti?

- Balsavimas jau vyksta nuo rugsėjo 2 d.
- Jis baigsis spalio 15 d. vidurdienį.

Kodėl verta?

Viešasis balsavimas gali nulemti, kad Lietuva laimės „Public Choice Award“ – Visuomenės mėgstamiausio projekto prizą. Tai būtų didžiulis įvertinimas ne tik projektų kūrėjams, bet ir visai mūsų šaliai.

Bendri Baltijos projektai – už juos taip pat galime balsuoti

REGIOSTARS apdovanojimuose dalyvauja ne tik pavieniai Lietuvos projektai, bet ir bendros iniciatyvos, kurias Lietuva vykdo kartu su kitomis šalimis. Tai ypač gražiai matosi Baltijos regione – kai kaimynai suvienija jėgas, gimsta projektai, kurie keičia visą mūsų pakrantę ir bendruomenes.

„Smart Marina“ – išmanūs uostai Baltijos jūroje

Šis projektas sujungė net 32 uostus iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Suomijos ir Švedijos. Visi jie kartu siekia pagerinti paslaugų kokybę ir investuoja tik į aplinkai draugiškus sprendimus.

• Uostuose diegiamos žaliosios technologijos ir moderni infrastruktūra.

• Siekiama „Blue Flag“ (Mėlynosios vėliavos) sertifikato – tai tarptautinis ženklas, garantuojantis švarą, saugumą ir aukštą paslaugų lygį.

• Uostai tampa draugiški visiems lankytojams – patogūs, prieinami ir modernūs.

Rezultatas? Kiekvienas keliautojas, atvykęs prie Baltijos, gali jaustis patogiai ir saugiai, o vietos bendruomenės gauna daugiau turistų ir naujų darbo vietų.

Kuržemės paveldas – Latvijos pasididžiavimas

Kaimynai latviai Šiaurės Kuržemėje (Kolka, Dundaga, Targalė, Jūrkalnė, Ventspilis) įgyvendino projektą, skirtą išsaugoti gamtos ir kultūros paveldą bei pritaikyti jį turizmui.

• Sukurta naujų turizmo vietų, kur susitinka žmogus, gamta ir istorija.

• Investuota į infrastruktūrą, sutvarkyti kultūros objektai ir viešosios erdvės.

• Bendruomenės sustiprino savo tapatybę ir sukūrė naujų darbo vietų.

Dabar šios vietovės tampa patraukliomis kelionių kryptimis, o kartu tai prisideda prie vietos žmonių gerovės ir pasididžiavimo savo kraštu.

Kodėl verta balsuoti?

Šie projektai rodo, kad Baltijos šalys gali daug nuveikti drauge. Kiekvienas mūsų balsas REGIOSTARS svetainėje padeda parodyti, kad tokios iniciatyvos yra vertingos ir svarbios.

• Jei palaikome švarią ir modernią Baltijos pakrantę – verta balsuoti už „Smart Marina“.

• Jei artima kultūros ir gamtos paveldo išsaugojimo idėja – galime palaikyti Kuržemės projektą.

Tad balsuodami REGIOSTARS svetainėje galime palaikyti ne tik savo projektus, bet ir mūsų kaimynų latvių iniciatyvas. Tai gražus ženklas, kad Baltijos šalys eina išvien – kiekviena stiprindama savo regioną bei kartu kurdama ir bendrą europinę istoriją.

Šie projektai – tai gyvas įrodymas, kad Europos Sąjungos parama pasiekia paprastą žmogų ir jo kasdienybę.

Nuo knygų neregiam, nuo senjorų mokymų bibliotekose iki šiuolaikiškų uostų ar atgaivintų miestelių – visa tai kuria patogesnį, draugiškesnį pasaulį mums visiems.

Balsuodami už savo favoritus mes ne tik pasirenkame projektą – mes sakome, kokios Europos norime ateityje.

„Europos Pulsas“ informacija

Renavo dvaras – paslapčių ir grožio oazė Žemaitijoje

Prie Varduvo vingiuojančių krantų, Mažeikių rajono Renavo kaime, stovi vienas gražiausių ir geriausiai išlikusių Lietuvos dvarų – Renavo dvaras. Tai vieta, kur istorija susitinka su romantišku parku, o kultūra – su gamtos ramybe. Kiekvienas čia apsilonkęs pajunta, kad dvaras slepia daugiau nei tik gražius fasadus: jis mena sukilimus, šilko paslaptis, garsias asmenybes ir menininkų šurmulį.

Nuo medinės sodybos iki klasicistinių rūmų

Renavo istorija siekia 1589 metų gruodžio 26-ąją, kai dokumentuose pirmą kartą paminėtas dvaras tuomet vadintas Gaurais. Iš pradžių tai buvo medinis, šiaudiniu stogu dengtas pastatas. Tačiau tikrieji pokyčiai atėjo XVII a. pabaigoje, kai dvarą paveldėjo vokiečių kilmės Renė (Rönne) giminė iš Brėmeno.

1830–1833 m. iškilo dabartiniai rūmai – elegantiškas vėlyvojo klasicizmo stiliaus ansamblis. Tai buvo ne tik šeimos rezidencija, bet ir kultūros židinys. Rūmų salėse koncertavo orkestrai, diskutuodavo politikai, rinkdavosi menininkai. Biblioteka garsėjo daugiau kaip tūkstančiu knygų vokiečių ir lotynų kalbomis, o

anglų stiliaus parkas plėtėsi per 18 hektarų.

Sukilėlių, šilko ir legendų vieta

Renavo vardas įrašytas ir į dramatišką Lietuvos istoriją. 1863 m. sukilimo metu dvare buvo susirinkęs sukilėlių būrys, vadovaujamas ūkvedžio Liudžinskio. Vėliau, prieš Pirmąjį pasaulinį karą, dvare netgi bandyta auginti šilkverpius – tuomet čia veikė šilko kokonu ūkis.

O parke iki šiol auga vienas gamtos stebuklų – storioji Norvegijos eglė, laikoma viena įspūdingiausių visoje Lietuvoje.

Sovietmetis ir atgimimas

Sovietmečiu rūmų erdvės prarado savo didybę – čia įsikūrė kolūkio administracija, biblioteka ir

kultūros namai. Tačiau 1985 m. prasidėjo pirmieji restauracijos darbai, o galutinis dvaro atgimimas įvyko 2012 m., kai rūmai vėl atvėrė duris lankytojams. Šiandien Renavo dvaras priklauso Mažeikių muziejui ir pristato XIX a. dvarų kultūrą, interjerą bei meno kūrinius.

Gyva kultūros scena šiandien

Renavas – ne tik istorijos liudytojas, bet ir gyvas kultūros centras. Čia vyksta koncertai, spektakliai, edukacinės programos. Lankytojai gali dalyvauti Žibučių žydėjimo šventėje, klausytis fortepijono koncertų, pamatyti teatro pastatymus ar tiesiog pasivaikščioti parke, kur kiekvienas takelis kviečia romantiką.

Nenuostabu, kad Renavo dvaras vis dažniau vadinamas „Žemaitijos kultūros perlu“.

Kodėl verta aplankyti?

Renavo dvaras – tai kelionė laiku. Jame pajusite XIX a. aristokratų gyvenimo dvasią, susipažinsite su unikaliu Lietuvos

Dvaro damų salonas, Autorius Zidikai1 - Mano darbas, CC BY-SA 4.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=71282492>

paveldu ir pasinersite į gamtos grožį. Čia susitinka istorija, kultūra ir poilsis, todėl dvaras tampa traukos vieta tiek istorijos mėgėjams, tiek keliautojams, ieškantiems įkvėpimo.

Jei dar nebuvo Renave –

įtraukite šį dvarą į savo kelionių maršrutą. Nes kiekvienas kampelis čia pasakoja istoriją, o kiekviena šventė primena, kad dvarai Lietuvoje – tai ne tik praeities liudytojai, bet ir dabarties kultūros namai. „Europos Pulso“ informacija

Vyriausybė patvirtino tvarką dėl Sovietų sąjungos karių palaikų perkėlimo

Vyriausybė patvirtino Kultūros ministerijos parengtą tvarką dėl Antrojo pasaulinio karo Sovietų sąjungos ir kitų šalių, propaguojančių totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologiją, karių palaikų perkėlimo ir laidojimo vietos paženklinimo. Nuo šiol savivaldybės turės ne tik aiškų teisinį algoritmą, bet ir valstybės finansavimą tiems atvejams, kai viešose vietose esančios laidojimo vietos oficialiai pripažįstamos totalitarinių režimų propagandos dalimi.

Pastaraisiais metais savivaldybės, norėdamos iškelti sovietinių karių kapavietes iš reprezen-

tacinių aikščių, susidurdavo su teisine aklaviete, nes trūko aiškaus reglamentavimo ir finansav-

vimo modelio. Naujoji tvarka šias problemas išsprendžia, suteikdama konkretų veiksmų planą.

„Šis Vyriausybės sprendimas – ilgai lauktas žingsnis, kuris panaikina teisinį neapibrėžtumą, su kuriuo susidurdavo savivaldybės. Išgirdome jų lūkesčius ir dabar jos turi aiškų bei praktišką veiksmų algoritmą. Patvirtinta tvarka leidžia ne tik užtikrinti pagarbą palaikams bei tarptautinių įsipareigojimų laikymąsi, bet ir apsaugoti mūsų viešąsias erdves nuo totalitarinių režimų ideologijos ženklų. Svarbu ir tai, kad numatytas konkretus finansavimo mechanizmas – valstybė kompensuos savivaldybėms su perkėlimu susijusias išlaidas“, – sako laikinasis kultūros ministras Šarūnas Birutis.

Patvirtintame apraše numatyta, kad palaikų perkėlimo procesas pradėdamas tik po to, kai Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro direktorius priima sprendimą, jog konkreti laidojimo vieta propa-

guoja totalitarizmą. Gavusi tokią išvadą, savivaldybė privalo sudaryti specialią tarpinstitucinę komisiją, kurią sudaro konkrečios savivaldybės, Lietuvos gyventojų genocido centro ir rezistencijos tyrimo centro, Krašto apsaugos, Užsienio reikalų ministerijų bei Kultūros paveldo departamento atstovai. Būtent ši komisija pateikia siūlymus dėl perkėlimo. Prieš galutinę savivaldybės tarybos sprendimą Užsienio reikalų ministerija apie planus informuoja ir atitinkamą užsienio valstybę.

Nustatyta, kad palaikai prioritetine tvarka turi būti perkelti į jau esančias kapines, kuriose palaidoti kiti Antrojo pasaulinio karo kariai. Svarbu tai, kad kartu su palaikais perkeltami ir buvusios laidojimo vietos ženklai, tačiau naujoje vietoje privaloma pateikti ir objektyvią istorinę informaciją apie objekto ryšį su totalitariniais režimais. Patvirtintoje tvarkoje taip pat detalai aprašytas finansavimo modelis

– valstybė padengs išlaidas, neviršijančias 15 bazinių socialinių išmokų (BSI) dydžio vieniems kario palaikams, o savivaldybės galės pasinaudoti vienu iš dviejų būdų. Pirmasis – kai savivaldybė darbus finansuoja savo lėšomis, o kitais biudžetinėmis metais, pateikusi Kultūros ministerijai prašymą ir išlaidas pagrindžiančius dokumentus, gauna kompensaciją. Antrasis būdas skirtas savivaldybėms, kurios neturi finansinių galimybių pačios atlikti darbų – jos gali iš anksto prašyti tikslinės dotacijos. Už gautas lėšas reikės atsiskaityti per tris mėnesius nuo darbų pabaigos, bet ne vėliau kaip iki einamųjų metų gruodžio 1 dienos.

Tvarkos aprašas patvirtintas įgyvendinant Lietuvos Respublikos žmonių palaikų laidojimo įstatymo nuostatas.

Daugiau skaitykite: <https://lrm.lrv.lt/lt/naujienos/vyriausybe-patvirtino-tvarka-del-sovietu-sajungos-kariu-palaikumu-perkelimo-0hWP/>

Pasaulinėje parodoje „EXPO 2025 Osaka“ – žinutė apie Baltijos šalių solidarumą ir palaikymą Ukrainai

Laikinojo kultūros ministro Šarūno Biručio vadovaujama delegacija dalyvavo oficialioje „Baltijos vienybės dienos“ šventėje Pasaulinėje parodoje „EXPO 2025 Osaka“. Šis bendrame Baltijos paviljone vykstantis renginys rengiamas prisimenant 1989 m. rugpjūčio 23 d. įvykusią unikalią istorinę akciją – Baltijos kelią, siejamą su vieninga Baltijos tautų kova už nepriklausomybę, Dainuojančios revoliucijos dvasia bei dainų ir šokių tradicijomis, kurios įtrauktos į UNESCO Reprezentatyvųjų žmonių nematerialaus kultūros paveldo sąrašą.

„Ši diena mums – Baltijos šalims – simbolizuoja daug daugiau nei vien progą susiburti. Ji primena mūsų bendrą istoriją, vieningą kovą už nepriklausomybę, Dainuojančios revoliucijos dvasią ir „Baltijos kelią“ – vertybes, kurios neramiame pasaulyje yra kaip niekada svarbios, įkvepiančios, vertos pasididžiavimo. Šiandien, kai Europa liudija karo grėsmę ir glaudžiai bendradarbiauja reaguodama į žiaurią agresiją prieš Ukrainą, solidarumas ir vienybė tampa dar svarbesni. Mūsų istorinė patirtis rodo, kad laisvės

troškimas yra stipresnis už bet kokias kliūtis. Laisvė ir teisė gyventi nepriklausomoje šalyje yra nediskutuotina – mes stovime ir visada stovėsime kartu su Ukraina“ – sveikinimo kalboje pabrėžė ministras Š. Birutis.

Baltijos paviljone, kuris pristato Lietuvą ir Latviją šūkiu „Mes esame viena“ (angl. „We are one“), surengta Lietuvos nacionalinio kultūros centro tautinio kostiumo paroda. Po oficialaus „Baltijos vienybės dienos“ šventės atidarymo, kuriame dalyvavo Lietuvos ir Latvijos delegacijos, paviljono priegose surengtas

„Baltijos kelio“ flash mob’as, atkartojantis istorinį įvykį. Specialioje lauko scenoje pasirodymus surengė Lietuvos ir Latvijos atlikėjai.

Po oficialaus šventės atidarymo Lietuvos delegacija pakviesta įamžinti Lietuvos vardą projekte „Civilizacijos miškas“, kur ministras Š. Birutis paliko mūsų šalies vardo lentelę. Taip pat aplankyti svarbiausių Lietuvos partnerių – Ukrainos, Vokietijos, Prancūzijos, Japonijos ir kt. – paviljonai.

Lietuva kartu su Latvija pasaulinės parodos „EXPO 2025 Osaka“ Baltijos paviljone pristato šūkiu „Mes esame viena“ neatsitiktinai – juo siunčiama žinutė pasauliui apie šalių vienybę bei atsakomybę už kiekvieną žingsnį, kiekvieną sprendimą, kuris priimamas, giliai suvokiant, kad tai, kas daroma šiandien, turės įtakos ne tik Baltijos šalių, bet

ir viso pasaulio žmonių ateičiai. Pagrindinis Lietuvos ir Latvijos paviljono akcentas – interaktyvi instaliacija, kurios žalia stiklo siena simbolizuoja žaliuosius Baltijos miškus ir mūsų planetą.

Daugiau skaitykite: <https://lrm.lrv.lt/lt/naujienos/pasaulineje-parodoje-expo-2025-osaka-zinute-apie-baltijos-saliu-solidaruma-ir-palaikyma-ukrainai-RP1c/>

„Erasmus+ Youth“ – jaunimo kelionės, atradimai ir augimas Europoje

Jau daugiau nei 35 metus „Erasmus+ Youth“ keičia jaunų europiečių gyvenimus. Tai ne tik mainų programa – tai durys į pasaulį, kupiną naujų įgūdžių, draugysčių ir kultūrinių atradimų.

Kas yra „Erasmus+ Youth“?

„Erasmus+ Youth“ yra Europos Sąjungos programa, skirta jaunimui nuo 13 iki 30 metų. Ji suteikia galimybę dalyvauti:

- tarptautiniuose jaunimo mainuose,
- mokymuose ir seminaruose,
- savanorystėje,
- projektų kūrime kartu su bendraamžiais iš kitų šalių.

Pagrindinis tikslas – skatinti jaunimo įtrauktį, tarpkultūrinį dialogą, pilietiškumą ir solidarumą.

Kokios galimybės laukia?

„Erasmus+ Youth“ dalyviai gali:

- keliauti ir gyventi kitoje Europos šalyje trumpą ar ilgesnį laiką,
- lavinti užsienio kalbas ir komunikacinius įgūdžius,
- atrasti naujų pomėgių ir profesinių krypčių,
- užmegzti draugystes, kurios neretai tęsiasi visą gyvenimą.

Programa ypač vertinga tiems, kurie ieško pirmosios tarptautinės patirties – ji dažnai tampa tramplinu į tolesnes studijas ar karjerą.

Įgūdžiai, kurie lieka visam gyvenimui

Dalyvavimas „Erasmus+ Youth“ padeda jaunimui:

- sustiprinti pasitikėjimą savimi,
- išmokti dirbti komandoje,
- geriau pažinti kitas kultūras ir būti atviresniems įvairovei,
- ugdyti lyderystę ir atsakomybę.

Nė veltui daugelis dalyvių sako, kad ši patirtis pakeitė jų gyvenimą – suteikė daugiau ga-

limybių darbo rinkoje, atvėrė kelias į tarptautinius tinklus.

„Erasmus+ Youth“ Lietuvoje

Lietuvos jaunimas aktyviai naudoja programą:

- kasmet šimtai moksleivių, studentų ir jaunimo darbuotojų dalyvauja mainuose,
- nevyriausybinių organizacijų kuria tarptautinius projektus,
- savanoriai iš Lietuvos vyksta į užsienį, o mūsų šalį lanko jaunimas iš kitų ES valstybių.

Tai ne tik galimybė pažinti pasaulį, bet ir reprezentuoti Lietuvą tarptautinėje erdvėje.

Kodėl verta prisijungti?

Nes „Erasmus+ Youth“ nėra vien apie keliones – tai apie asmeninį augimą, patirtis, kurios neįkainojamos, ir apie jaunus žmones, kurie drąsiai žengia į ateitį.

Jei tau 13–30 metų, pasidomėk, kokios galimybės tavęs laukia. „Erasmus+ Youth“ gali tapti tavo pirmuoju žingsniu į pasaulį, kuriame atrasi save iš naujo.

„Daugiau nei 1 600 jaunų europiečių dalijasi savo patirtimis iš ES jaunimo programų“

Šiais metais daugiau nei 1 600 „Erasmus+ Youth“ ir Europos solidarumo korpuso savanorių dalijasi savo nuotykiams, mokymosi, atradimų ir naujų ryšių istorijomis. Kodėl? Nes jie norėjo paskleisti žinią ir padrauginti kitus prisijungti prie ES jaunimo programų. Kai kiekvienas iš šių jaunuolių pildė paraišką dalyvauti „Erasmus+ Youth“ ar Europos solidarumo korpuso veiklose, jie numanė, ko tikisi išmokti. Tačiau atsigręžę į savo patirtis suprato, kad gavo kur kas dau-

giau, nei galėjo įsivaizduoti.

Jau daugiau nei 35 metus „Erasmus+ Youth“ suteikia jaunimui visoje Europoje galimybę mokytis naujų įgūdžių, įgyti naujų požiūrių ir praplėsti savo akiratį. Europos Sąjungos remiamas Europos solidarumo korpusas buvo pradėtas vykdyti panašiu tikslu – suteikti dar daugiau galimybių jaunimui mokytis per savanorystę ir solidarumo projektus tiek užsienyje, tiek savo bendruomenėse. Abi programos padėjo dalyviams tapti labiau pasitikinčiais savimi, įgyti naujų įgūdžių ir geriau pažinti bei įvertinti skirtingas kultūras.

Norėdama sužinoti, ką išgyveno kiekvienas jaunuolis, Europos Komisijos Švietimo, jaunimo, sporto ir kultūros generalinis direktoratas inicijavo kampaniją, kviečiančią dalyvius pasidalyti savo istorijomis. Inicijatyva sulaukė net 1 620 atsiliepimų. Kiekvienas jų atskleidė daugybę privalumų, kuriuos suteikia dalyvavimas programose.

Ahmetas iš Turkijos

Gyvendamas Turkijoje, Ahmetas Çolakas apie Europos solidarumo korpusą sužinojo žiūrėdamas „YouTube“ vaizdo įrašus. Jis jau anksčiau buvo pagalvojęs apie panašią veiklą, todėl iškart pateikė paraišką keliems projektams, kuriems reikėjo savanorių. Netrukus jis buvo pakviestas į Bulgariją, į mažą istorinį miestelį Petričą.

„Mes lankėmės mokyklose ir kalbėjome apie „Erasmus+ Youth“, – prisimena Ahmetas. – Ten susipažinome su daugybe vietos žmonių ir su jais susidraugavome.“

Pagrindinė Ahmeto ir jo komandos misija buvo darbas vietos muziejuje. Jis kartu su kitais organizavo fotografijų konkursus, žaidimus ir prizus.

© Photo by Helena Lopes. Unsplash

Kol vienas draugas kūrė plakatus, Ahmetas buvo atsakingas už socialinių tinklų administravimą. Grįžęs jis pastebėjo, kad jo požiūris į daugelį gyvenimo situacijų pasikeitė – jis pradėjo matyti platesnį vaizdą.

Silvana iš Bosnijos ir Hercegovinos

22 metų Silvana Šavrljuga iš Bosnijos ir Hercegovinos taip pat dalyvavo Europos solidarumo korpuso programoje. Ji atvyko į Acheną, Vokietijoje, kur dirbo su žmonėmis, turinčiais negalią. Tai buvo pirmas kartas, kai ji gyveno toli nuo šeimos, bet mergina džiaugėsi stipriai užmegzta ryšiu su naujais kolegomis bei darbo patirtimi – nuo sausainių kepimo iki skalbinių lankstymo.

Laisvalaikiu Silvana išnaudojo galimybę keliauti – aplankė Eifelio regioną, istorinį miestą Alfeldą (Leine) Vokietijoje bei „Tivoli Stadion Tirol“ Austrijoje – kartu su draugais iš savo komandos.

Maria iš Italijos

Po trijų mėnesių savanorystės Malagoje, Ispanijoje, Maria

sako, kad kiekvienas turėtų sudalyvauti Europos solidarumo korpuso programoje. Dirbdama komunikacijos komandoje, ji galėjo naudotis profesionalia foto- ir videoįranga, kurti grafikus socialiniams tinklams.

„Dirbau nuostabioje komandoje, patobulinau anglų ir ispanų kalbų įgūdžius bei augau tiek asmeniškai, tiek profesijos srityje“, – pasakojo ji. Maria pabrėžia, kad ši patirtis ne tik suteikė įgūdžių ir pasitikėjimo karjerai, bet ir leido pamatyti užsienio šalį turint ribotą biudžetą.

Nori patirti tą patį?

Ar ir tu norėtum išbandyti nuotykius, kuriuos suteikia ES jaunimo programos?

Susipažink su galimybėmis, kurias siūlo „Erasmus+ Youth“ ir Europos solidarumo korpusas, jau šiandien.

Taip pat sekti naujienas apie Europos jaunimą gali Europos jaunimo portale.

Daugiau skaitykite: https://youth.europa.eu/go-abroad/volunteering/over-1600-young-europeans-share-their-eu-youth-programme-experiences_en

Pasirengimas pakilimui: Andalūzijos jaunimas žengia į aviacijos inžineriją su ESF+ parama

Visai šalia Sevilijos, La Rinconadoje, duris atvėrė naujas Javier Imbroda integruotas aviacijos profesinio rengimo centras. Tai didžiausias švietimo infrastruktūros projektas regione per pastaruosius metus, dalis 99,4 mln. eurų vertės ESF+ iniciatyvos, skirtos stiprinti dualiųjų profesinį mokymą (Dual VET) Andalūzijoje.

Pavyzdinis centras Ispanijoje

Šiame centre sutelkta visa aviacijos inžinerijos ir aeronautikos srities profesinio mokymo pasiūla. Studentams siūloma 12 vidutinio ir aukštesnio lygio mokymo ciklų, kurie jungia teoriją klasėse su praktine patirtimi sektoriuje.

Strategiškai pasirinkta vieta leidžia studentams mokytis greta realių pramonės centrų: San Pablo oro uosto, Aeropolis aviacijos technologijų parko, EADS-CASA

bei Ryanair techninės priežiūros bazių. Be to, Sevilijoje įsikūrusi Ispanijos kosmoso agentūra, tad jaunimas mokosi pačioje industrijos širdyje.

Andalūzijos prezidentas Juanma Moreno pabrėžė šio projekto reikšmę:

„Gerai žinau centro galimybes ir dvigubą naudą – kvalifikuotą įsidarbinimą studentams ir papildomą trauką technologijomis grįstoms įmonėms rinktis Seviliją.“

Dualusis mokymas – kelias į darbo rinką

Centras yra platesnių Andalūzijos pastangų modernizuoti profesinį švietimą dalis. Esminis pokytis – dualusis profesinis rengimas (Dual VET), jungiantis mokslą su struktūruotomis praktikomis įmonėse. Tikslas – suteikti jaunimui praktinių įgūdžių ir padėti darbdaviams gauti parengtą darbo jėgą naujai besiformuojančiuose sektoriuose.

Numatoma, kad šia plėtra pasinaudos daugiau nei 23 500 studentų visame regione. Tai ne tik švietimo reforma, bet ir strateginis žingsnis, atitinkantis europinius tikslus – skatinti įtrauktį, remti jaunimą ir stiprinti sociali-

nę sanglaudą.

Andalūzijos ekonomikos, finansų ir Europos fondų ministrė Carolina España pabrėžė:

„Dualus profesinis mokymas yra geriausias jaunimo įdarbinimo planas ir geriausia priemonė užbaigti mokyklos nebaigimo reiškinį. Jis suteikia galimybių jaunimui ir didina regiono pajėgumus bei konkurencingumą, aprūpindamas įmones parengtais žmogiškaisiais išteklių.“

Įspūdingi rezultatai per šešerius metus

- Per pastaruosius 6 metus Andalūzijoje sukurta 57 000 naujų profesionalių mokymo vietų.
- Pradėti 880 naujų mokymo

ciklų.

- Įdarbinta daugiau nei 3 000 mokytojų.

- Šiuo metu regione siūloma beveik 168 000 vietų dualiame profesiniame mokyme – tai didžiausia pasiūla iki šiol.

ESF+ investicijos į ateitį

Šis projektas yra platesnės 2,1 mlrd. eurų vertės ESF+ programos Andalūzijai (2021–2027 m.) dalis. Programa remia užimtumo didinimą, švietimo gerinimą ir socialinės nelygybės mažinimą.

Daugiau informacijos skaitykite: <https://european-social-fund-plus.ec.europa.eu/en/projects/training-take-preparing-young-people-careers-aircraft-engineering>

Kviečiame teikti paraiškas į „Coaching in Solidarity Project“ mokymus

Šie mokymai skirti padėti jaunimui sėkmingai įgyvendinti Solidarumo projektus pagal Europos solidarumo korpusą. Dėmesys telkiamas į didesnę palaikymą projekto vadovams (coaches) ir coaching kokybės gerinimą.

Dalyvaudami mokymuose turėsite galimybę:

- Suprasti coach'o vaidmenį ir jo svarbą Solidarumo projektuose.
- Išsiaiškinti, ką coach'ai gali suteikti šiems projektams.
- Išmokti Solidarumo projektų coaching pagrindų.
- Praktikuoti coaching saugioje aplinkoje.

- Tapti coach'ų bendruomenės dalimi.

- Giliau pažinti solidarumo sąvoką.

- Pritaikyti naujus įgūdžius realiuose projektuose.

Kaip vyksta mokymai?
Mokymus organizuoja

SALTO „European Solidarity Corps“ kartu su Slovakijos nacionaline agentūra. Naudojami neformaliojo ugdymo metodai, kurie skatina dalyvius dalintis patirtimi bei praktikuoti coaching įrankius palaikančioje grupėje. Treneriai suteiks patarimų ir praktinių įrankių, taip pat bus skirta erdvė veiksmų planų kūrimui, kad įgytos žinios būtų pritaikytos realybėje.

Kam skirtas šis renginys?

- Jaunimo darbuotojams ir organizacijų, įgyvendinančių Solidarumo projektus, atstovams.
- Savanoriams arba specialistams, padedantiems jaunimui.
- Solidarumo projektų coach'ams.

Ko tikimasi iš dalyvių?

- Patirties su Solidarumo projektais (kaip dalyviui, jaunimo darbuotojui ar savanoriui).

- Dalyvavimo seminare.
- Pagrindinių anglų kalbos žinių bendravimui mokymų metu.

- Pasiryžimo taikyti coaching savo kasdieniame darbe (anksčiau patirtis nebūtina).

Jeigu šie mokymai jus domina, prašymus pateikite iki 2025 m. rugsėjo 15 d.

Daugiau informacijos: https://youth.europa.eu/news/apply-coaching-in-solidarity-project-training-course_en

Reino pilių kelias – Vokietijos širdyje pulsuoja pasakos ir legenda

Tuomet, kai dangų pradeda raižyti rosė, o paukštis pirmasis gieda virš Reino slėnio – žinok, kad atėjo tas momentas, kai pasakos tampa realybe. Šiandien keliaujame istorijos vingiais, kur kiekviena pilis, šlaitas ir vynuogynas turi savo balsą. Tai – „Pilių kelias“ palei Reino upę, kur legenda susilieja su moderniu gyvenimo ritmu, kaip prabangi vyno taurė kontrastuojanti su storomis mūro sienomis.

Autorius Holger Weinandt - Author's own work, transferred from German Wikipedia, uploaded there by Schaengel, CC BY-SA 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=69690>

Praeities šnabždesiai tarp slėnių ir krantų

Reino upė – tai ne tik vandens srovė. Tai – civilizacijos arterija, jungusi pietus su šiaurė. Per amžius ji matė pirklių laivus, kariuojančias armijas ir buvo šimtų piligriminių kelių dalimi. Daugelis pilių, stūksančių ant jos krantų, buvo pastatytos ne „gražiai“, o strateginių tikslų: kontroliuoti prekybinį kelią, rinkti muitus, išpėti apie artėjantį pavojų.

Šiandien visa ši istorinė erdvė – UNESCO pasaulio paveldo sritis, kur viskas alsuoja istorija, gamta ir legendomis.

Legenda ir romantika – Lorelei virsmas

Neabejotinai garsiausia Reino legenda – undinė Lorelei. Tarsi modernioji mitologija: pasakojama, kad ji sėdėdavo ant uolos, šukuodavo savo plaukus

ir dainuodavo tokiu melodingu balsu, kad laivai, prarandantys kursą, suduždavo į skardį. Net stovėdamas prie tos uolos, galėtum užjausti jūrininkus – viskas čia prisipildo tylos, pagarbos baimės šnabždesio ir magiškos introspekcijos.

Pilys, kurios liudija ir puošia

Čia gyvenimas – lyg istorijos galerija:

- Marksburgo pilis – vienintelė slėnyje, kurios niekad neteko atstatinėti. Atėjimas čia – tarsi laiko sustabdymas. Akmeninių koridorių šerkšnas ir šarvų menė kviečia į praeitį.

- Rheinsteine – romantizmo interpretacija iš stiklo paketų, terasose žaidžia saulės spinduliai ir vandenų atspindžiai.

- Pfalzgrafenstein – ne tik pilis, o „akmeninis laivas“ viduryje upės. Vizija, kuri primena, koks stiprus gali būti žmogaus troškimas kontroliuoti srovę.

- Katz ir Maus pilys – egodraminė padėtis, kai du artimi peizažo elementai ištikimai stebi vienas kitą. Vėl pati legenda – apie varžybą, niekada nesibaižiančią kovą.

Kelionės būdai – iš vandens, dangaus ar paties slėnio širdies

- Laivu – galbūt pati magiškausia patirtis. Kruizai dažnai prasideda iš Koblenco ar Bacharach, leidžiantis keliaujantiems lėtai panirti į kiekvienos pilies siluetą.

- Dviraičiu – iš Reino pakrančių pakyla puikiai paruošti dviračių takai (Rheinradweg). Kiekvienas posūkis – nauja panoraminė scenografija, nauja degustacija, naujas įkvėpimas.

- Pėsčiomis / automobiliu – jei rytą praleidi bare, rytą užbaigi pilyje – tai tarsi Vinco Mykolaičio-Putino eilutė: nuo kavos iki istorijos.

Kulinarinė kelionė – skoniai, gimę tarp vynuogynų ir pilies sienų

Reino slėnis – tai ne tik pilys ir upė. Tai ir skonių karalystė. Kelionė čia neatsiejama nuo kulinarinių atradimų, o viską vainikuoja legendinis Rislingas.

Šis vynas – slėnio pasididžiavimas. Rislingo skonis atspindi tai, kas matoma aplink: šlaito akmenys suteikia mineralinę gaivą, saulės šviesa – vaisių aromata, o upės drėgmė – subalansuotą rūgštį. Taurė Rislingo – tai tarsi viso kraštovaizdžio atspindys. Kiekviena vyninė turi savo paslaptį: vieni brandina statinėse, kiti – nerūdijančio plieno talpose, tretie mėgsta eksperimentuoti.

Be vyno, slėnis garsėja ir patiekalais. Flammkuchen – plona, traški tešla, užtepta grietine, svogūnais ir šonine. Tai tradicinis užkandis prie taurės vyno. Sūrūs pyragaičiai, rauginti kopūstai, regioniniai sūriai – visa tai rasite mažose šeimos

užteigose, kuriose laikas teka ramiai.

Vasarą restoranų terasos atsidaro tiesiai į upę – vakarieniaujant galima stebėti, kaip saulė leidžiasi už pilies bokšto. O rudenį, per vyno derliaus nuėmimo šventes, keliautojai kviečiami prisijungti prie „Weinfest“, kur vynininkai dalijasi metų derliaus pasiekimais. Ten ragaujami ne tik vynai, bet ir šviežiai spaustos sultys, desertai su vynuogių padažu, netgi patiekalai, gaminami ant vynuogių šakų laužo.

Kelionė Reino slėnyje tampa ne tik akims, bet ir skonio receptoriams švente. Čia kiekviena pilis turi savo patiekalą, kiekvienas miestelis – savo vyno ūkį, o kiekvienas gyventojas – savo istoriją apie tai, kas geriausiai dera prie taurės Rislingo.

Festivaliai – kai Reino slėnis tampa scena

Kelionė Reino slėniu nebūtų tokia patraukli be švenčių, kurios čia vyksta kone visus metus. Festivaliai – tai tiltas tarp viduramžių ir šiuolaikinio gyvenimo, kai pilys ir miesteliai prisipildo šurmulio, muzikos ir šviesų.

Vienas garsiausių – „Reinas liepsnose“ (Rhein in Flammen). Įsivaizduokite: naktis, tamsus vanduo, ir staiga upė bei krantai nušvinta šimtais fejerverkų. Laidai, papuošti šviesomis, plaukia upe, o virš jų danguje sproginėja spalvų kaskados. Visa tai lydi muzika ir tūkstančių žmonių ovacijos. Tą akimirką supranti, kodėl ši šventė laikoma viena įspūdingiausių Vokietijoje – tai tikras meno, istorijos ir gamtos dialogas.

Tačiau tai tik viena šven-

Reinšteino pilis By I, Manfred Heyde, CC BY-SA 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=2439055>

tės dalis. Viduramžių festivaliai – kita Reino slėnio magija. Kiekviena pilis bent kartą per metus atgyja kaip riterių arena. Pilies kieme kviepia kepta mėsa, alumi ir prieskoniais, scenoje vyksta riterių kovos, o amatininkai demonstruoja senąsias technologijas – nuo kalvystės iki knygrišystės. Vakaraus vyks ta muzikos koncertai, dažnai naudojant tradicinius instrumentus. Čia gali pasijusti tarsi pats būtum viduramžių miesto gyventojas.

Kiekvienas miestelis turi ir savo šventes: vyno festivaliai rudenį, pavasario mugės su tautiniais šokiais, net modernios meno parodos pilies erdvėse. Tokiuose renginiuose vietiniai ir turistai tampa viena bendruomene – visi suseda prie ilgo stalo, ragauja vietinį Rieslingą, dalijasi istorijomis.

Kelionės patirtis – daugiau nei plaukimas

Tai – atradimas. Tai supratimas, kad praeitis nėra tik muziejaus nuoroda – ji versdama iki šiol pulsuoja miesto gatvėse, rytinės rūkės, miesto kvapuose. Tai apie žingsnį į širdį – istorijos širdį, romantikos širdį, žmogaus pasakos širdį.

„Europos Pulso“ informacija

Chemnitz – Europos kultūros sostinė 2025: pramonės miesto virsmas į kūrybos epicentrą

Dar visai neseniai Chemnitz, trečias pagal dydį Saksonijos miestas, dažniausiai buvo siejamas su pramoniniu paveldu ir buvusiu pavadinimu Karl-Marx-Stadt. Tačiau šiandien jis atsidūrė Europos žemėlapyje dėl visai kitų priežasčių – 2025-aisiais Chemnitz paskelbtas Europos kultūros sostine.

Šis titulas – tai ne tik prestižas. Tai pripažinimas, kad miestas, ilgai buvęs šešėlyje, dabar tampa viena ryškiausių kultūros scenų Europoje.

Kodėl būtent Chemnitz?

Chemnitz pasirinktas todėl, kad jo kultūrinė strategija atspindi transformaciją ir bendruomenės atsinaujinimą. Europos Komisijos ekspertai pabrėžė, jog miestas sugebėjo parodyti, kaip kultūra gali tapti atsvara socialinei atskirčiai, skatinti pasididžiavimą savo tapatybe ir atverti naujas galimybes vietos bendruomenėms.

Miestas turi sudėtingą istoriją: nuo klestėjusios pramonės iki pokario griuvėsių, nuo Karl-Marx-Stadt laikų iki nuolatinių identiteto paieškų po Vokietijos susivienijimo. Kultūros sostinės titulas tapo atsakymu į klausimą – kaip buvęs „Saksonijos Manchesteris“ gali peržengti stereotipus ir sukurti naują veidą.

Kultūros programa – tiltas tarp praeities ir ateities

Chemnitz 2025 projektas sukurtas ne tik miestui, bet ir visam regionui. Vienas įspūdingiausių projektų – „Purple Path“, menininkų darbų ir skulptūrų takas, jungiantis Chemnitz su 38 aplinkiniais miesteliais ir bendruomenėmis. Tai simbolizuoja ne tik kultūros decentralizaciją, bet ir regiono gyvybingumą.

Be to, kuriami Maker Hubs – kūrybinės dirbtuvės, kur menas, technologijos ir verslumas susitinka vienoje erdvėje. Jose bendruomenės nariai gali kurti, mokytis ir dalintis idėjomis.

Kultūros sostinės prasmė miestui

Europos kultūros sostinės statusas – tai milijoninės investicijos į infrastruktūrą, turizmą ir meną, bet dar svarbiau – tai moralinis kapitalas. Miestas, kuris

ilgai buvo laikomas niūriu, šiandien atranda save iš naujo.

Kultūros sostinės projektas siekia:

- Sustiprinti bendruomenę – įtraukiant gyventojus į kūrybą ir renginius.

- Sukurti naują identitetą – peržengiant pramoninio miesto įvaizdį.

- Pristatyti Europos mastu – parodyti, kad net regioniniai miestai gali tapti kultūros inovacijų centrais.

Nuo Karl Marx statulos iki Gunzenhauser muziejaus

Chemnitz šiandien gali pasigirti įspūdingais kultūros objektais:

- monumentalni Karl Marx galva („Nischel“), tapusi miesto simboliu,

- Gunzenhauser muziejus su unikalia XX a. ekspresionistų kolekcija,

- DASTietz kultūros centras ir Theater Chemnitz,

- žalioji miesto širdis – Botanikos sodas.

Visi šie objektai kartu su naujais projektais kuria miestą, kuris

Naujoji Chemnico rotušė Neumarkte By Rolf 41 - Own work, CC BY-SA 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=16532785>

gali didžiuotis ne tik praeities pramone, bet ir šiuolaikinės kultūros galia.

Žvilgsnis į ateitį

Chemnitz 2025 – tai galimybė parodyti Europai, kad kultūra yra ne vien didžiųjų sostinių privilegija. Tai miestas, kuris per sunkų

istorijos laikotarpį sugebėjo atsigauti, o dabar tampa įkvėpimo šaltiniu kitiems regionams.

Chemnitz šiandien – tai pasakojimas apie tai, kaip kultūra gali atgaivinti miestą, suburti bendruomenę ir įrašyti naują skyrių Europos kultūros istorijoje.

„Europos Pulso“ informacija

Leidėjas: Linale s.r.o, redaktorė Lineta Žalaitė, www.europospulsas.lt, info@europospulsas.lt, išeina kas savaitę.

Už visą turinį „Europos pulso“ atsakingi tik autoriai ir jų nuomonės nebūtinai atspindi Europos Sąjungos poziciją. Europos Sąjunga negali būti už jas atsakinga.